

Uchwała Nr SO.16.4012.257.2025

Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 29 kwietnia 2025 roku

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Śrem za 2024 rok
wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodnicząca: Małgorzata Bekała

Członkowie: Katarzyna Gableta
Edyta Zastrow

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez Burmistrza Śremu sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii, było sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Śrem za 2024 rok oraz informacja o stanie mienia Gminy, przedłożone tut. Izbie w dniu 31 marca 2025 r.

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową Gminy Śrem na 2024 rok (po zmianach), uchwałą w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Śrem na lata 2024-2038 (po zmianach) oraz sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za rok 2024.

I. Przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania oraz część tabelaryczną.

1. W części opisowej sprawozdania Burmistrz przedstawił realizację dochodów i wydatków w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej. Wskazał stan zaległości w podatkach i opłatach oraz niepodatkowych dochodach budżetu Gminy. Podał dane o skutkach obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień, umorzenia zaległości podatkowych oraz rozłożenia na raty i odroczenia terminów płatności podatków. Omówił przychody i rozchody budżetu, wynik budżetu, a także stan zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2024 r. Ponadto przedstawił zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dokonane w trakcie roku budżetowego oraz stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.
2. W części tabelarycznej sprawozdania przedstawiono m.in.:
 - wykonanie dochodów i wydatków, w szczególności zgodnej z uchwałą budżetową;
 - wykonanie wydatków majątkowych;
 - realizację dochodów z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;

- wykonanie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także zadań realizowanych przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej;
 - wykonanie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wynikających z zawartych porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego.
3. W ocenie Składu Orzekającego przedłożone sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 rok spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 ustawy o finansach publicznych.

II. Analiza porównawcza danych prezentowanych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2024 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie, za wyjątkiem rozbieżności wykazanych w pkt IV. uzasadnienia

III.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Śrem za rok 2024 został wykonany z deficytem w wysokości 20.010.498,87 zł (przy planowanym deficycie budżetu w kwocie 32.293.344,63 zł), bowiem:
 - a) dochody zrealizowano w wysokości 271.799.979,12 zł, co stanowi 96,68 % planu, z tego:
 - dochody bieżące w kwocie 258.451.613,23 zł, co stanowi 100,54 % planu,
 - dochody majątkowe w kwocie 13.348.365,89 zł, co stanowi 55,42 % planu;
 - b) wydatki zrealizowano w wysokości 291.810.477,99 zł, co stanowi 93,10 % planu, z tego:
 - wydatki bieżące w kwocie 255.177.751,95 zł, co stanowi 95,98 % planu,
 - wydatki majątkowe w kwocie 36.632.726,04 zł, co stanowi 77,02 % planu.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
2. W roku sprawozdawczym Gmina wyemitowała obligacje komunalne w kwocie 27.000.000,00 zł (100,00% planu), a także dysponowała niewykorzystanymi środkami pieniężnymi, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 4.222.271,11 zł oraz wolnymi środkami o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 6.204.373,52 zł, które w całości zostały zaangażowane w finansowanie budżetu roku 2024. Rozchody budżetu zrealizowano w łącznej wysokości 5.133.300,00 zł (100,00% planu), z tytułu spłat otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów oraz wykupu obligacji komunalnych. Powyższe dane potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024.
3. Z przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu oraz sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2024 roku wynika, że zadłużenie Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji komunalnych na dzień 31 grudnia 2024 r. wyniosło 76.900.000,00 zł, co stanowi 28,29% wykonanych dochodów. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
4. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (korekta Nr 2) należności na koniec 2024 roku wynosiły 12.809.726,94 zł, w tym zaległości – 11.393.926,14 zł. Wielkość zaległości na koniec roku 2024 w porównaniu z rokiem 2023 uległa zwiększeniu o kwotę 793.759,05 zł.
5. Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu

terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (korekta Nr 1) Skład Orzekający ustalił, że na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania niewymagalne stanowiły kwotę 10.042.978,47 zł.

W wyniku analizy sprawozdania Rb-28S Skład Orzekający stwierdził, że:

- wystąpiło niewielkie przekroczenie planu wydatków budżetowych w § 4990 (rozdz. 60016);
- wykazane zobowiązania niewymagalne wraz z wydatkami wykonanymi przekraczają plan ustalony w budżecie łącznie o kwotę 8.620.343,02 zł; przekroczenia te (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) wystąpiły w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	wykonanie + zobowiązania (5+6)	przekroczenie (7-4)
1	2	3	4	5	6	7	8
600	60004	4300	4 086 136,00	4 048 102,25	309 733,23	4 357 835,48	271 699,48
600	60016	4990	0,00	5,23	0,00	5,23	5,23
600	60019	4300	209 300,00	209 299,98	17 977,27	227 277,25	17 977,25
700	70007	4260	115 000,00	109 248,68	11 012,96	120 261,64	5 261,64
710	71035	4300	1 009 624,00	976 230,29	73 084,14	1 049 314,43	39 690,43
750	75011	4260	36 570,00	34 770,38	4 130,35	38 900,73	2 330,73
750	75011	4300	16 846,40	16 845,83	330,01	17 175,84	329,44
801	80101	4260	2 178 935,00	2 122 538,86	173 343,59	2 295 882,45	116 947,45
801	80101	4300	919 110,00	912 399,21	7 336,38	919 735,59	625,59
801	80101	4860	68 716,00	66 931,94	5 097,89	72 029,83	3 313,83
801	80104	4260	462 003,00	455 750,50	28 750,00	484 500,50	22 497,50
801	80104	4300	238 500,00	237 955,52	3 197,77	241 153,29	2 653,29
801	80113	4300	2 372 809,00	2 369 507,89	44 907,73	2 414 415,62	41 606,62
852	85203	4260	50 774,00	50 773,84	5 960,57	56 734,41	5 960,41
852	85203	4300	55 695,50	55 693,73	142,38	55 836,11	140,61
852	85219	4260	65 800,00	65 314,42	3 400,43	68 714,85	2 914,85
852	85219	4300	526 771,00	526 698,37	5 716,44	532 414,81	5 643,81
852	85295	4300	297 461,57	297 296,08	304,00	297 600,08	138,51
855	85502	4300	110 545,00	110 545,00	5 399,16	115 944,16	5 399,16
900	90002	4300	16 240 608,51	16 041 476,40	1 415 428,25	17 456 904,65	1 216 296,14
900	90003	4300	1 493 100,00	1 488 935,48	132 491,10	1 621 426,58	128 326,58
900	90004	4300	1 767 363,56	1 758 798,72	103 293,40	1 862 092,12	94 728,56
900	90015	4300	1 222 736,00	1 185 129,81	62 988,58	1 248 118,39	25 382,39
921	92109	4260	178 500,00	178 291,28	13 022,18	191 313,46	12 813,46
921	92109	4300	203 612,61	203 024,10	23 748,63	226 772,73	23 160,12
925	92504	4300	245 305,00	243 600,00	22 005,00	265 605,00	20 300,00
Kwota przekroczenia							2 066 143,08

W sprawozdaniu (str. 23) Burmistrz zamieścił następującą informację: „W wyjaśnieniach do sprawozdania Rb-28S podano przyczyny przekroczenia planu wydatków, uwzględniając wydatki wykonane i zobowiązania. Z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń, przyczyną takiego stanu jest przypadający na styczeń 2025 roku termin zapłaty z tytułu wymienionych w wyjaśnieniach dostaw towarów i usług czy też wypłat diet dla radnych. Zobowiązania te zostały uwzględnione w planie wydatków 2025 roku i dotyczą umów, których realizacja jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania gminy.”.

Rada Miejska w Śremie w uchwale Nr 563/XLIX/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2024 rok ustaliła sumę 10.000.000,00 zł, do której Burmistrz może samodzielnie zaciągać zobowiązania (§ 19).

Natomiast w uchwale Nr 562/XLIX/2023 z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Śrem na lata 2024-2035 Rada Miejska w Śremie upoważniła Burmistrza (§ 3) do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją przedsięwzięć,
 - 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- a także do przekazywania uprawnień do zaciągania tych zobowiązań kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy.
6. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (korekta Nr 1) wynika, że w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą odsetek, kar i odszkodowań:

Dział	Rozdział	Paragraf	Nazwa	Plan	Wykonanie
700	70005	4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	5 000,00	2 496,05
750	75023	4600	Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	2 100,00	2 100,00
750	75095	4570	Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu pozostałych podatków i opłat	800,00	222,00
750	75095	4580	Pozostałe odsetki	1 800,00	15,35
754	75495	4560	Odsetki od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	1 500,00	312,84

W sprawozdaniu Burmistrz wskazał przyczyny poniesienia przedmiotowych wydatków, za wyjątkiem wydatków związanych z wypłatą odsetek zaplanowanych i wykonanych w § 4560 (rozdz. 75495).

7. Wykonanie dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii obrazuje poniższa tabela:

Dochody [zł]			Wydatki [zł]		
Rozdział (§)	Plan	Wykonanie	Rozdział	Plan	Wykonanie
75618 (§ 0270)	0,00	301 332,98	85153	32 500,00	32 000,00
75618 (§ 0480)	1 271 000,00	1 233 387,33	85154	1 512 483,35	1 215 920,59
Razem	1 271 000,00	1 534 720,31	Razem	1 544 983,35	1 247 920,59

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ zaplanowane zostały niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 273.983,35 zł.

Tym samym niewykorzystana w roku 2024 kwota dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynosi 560.783,07 zł. Uchwałą Nr 120/XI/2025 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 marca 2025 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2025 rok, wymienione środki zostały wprowadzone do budżetu roku 2025 w przychodach (§ 905) oraz przeznaczone na wydatki związane z realizacją zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.).

8. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: dochody w rozdz. 90002 – 13.443.182,02 zł (w tym § 0490 – 13.322.057,97 zł) oraz wydatki w rozdz. 90002 – 16.964.653,07 zł (w tym § 4300 – 16.041.476,40 zł). Zaległości w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 739.025,54 zł, natomiast zobowiązania niewymagalne 1.456.262,59 zł.

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 /Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach/ zaplanowane zostały środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich w kwocie 3.948.078,51 zł.

Zatem w 2024 roku pozostała niewykorzystana kwota dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi – 426.607,46 zł. Wymienione środki w kwocie 400.000,00 zł zostały wprowadzone do budżetu roku 2025 w przychodach (§ 905) oraz przeznaczone na cele określone w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, z późn. zm.) uchwałą Nr 102/X/2025 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 27 lutego 2025 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwały budżetowej Gminy Śrem na 2025 rok.

W sprawozdaniu z wykonania budżetu ujęto informacje o wysokości zrealizowanych w 2024 roku dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wraz z objaśnieniami, czym wypełniono wymóg wynikający z art. 6r ust. 2e tej ustawy.

9. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 444 /Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych/ wykazała, że przekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej nie zostało zrealizowane w należytej wysokości:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	%
754	75416	4440	38 000,00	37 868,53	99,65%
852	85219	4440	149 100,00	148 823,99	99,81%
852	85219	4447	4 347,19	3 250,62	74,77%
852	85219	4449	1 242,56	929,12	74,77%
855	85504	4440	4 835,00	4 834,28	99,98%

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 288) „*równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń naliczonych zgodnie z art. 5, 13 i 14 na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku (...)*”. W myśl § 1 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu

ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 349) podstawę naliczenia odpisu stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). Korekta powinna odbyć się zarówno w zakresie planu, jak i wykonania.

IV. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania z wykonania budżetu Skład Orzekający stwierdził, że w sprawozdaniu wystąpiły nieliczne nieprawidłowości oraz omyłki pisarskie i rachunkowe, przykładowo:

1. Na str. 12 sprawozdania podano ogólną kwotę zaległości na 31 grudnia 2024 r. w wysokości 11.393.994,54 zł, a ze sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (korekta Nr 2) wynika kwota 11.393.926,14 zł.
2. Na str. 24-25 sprawozdania, w części przedstawiającej stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich, w odniesieniu do przedsięwzięcia „Cyberbezpieczny samorząd w Gminie Śrem” wskazano okres realizacji projektu – lata 2024-2025, podczas gdy w wykazie przedsięwzięć załączonym do uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Śrem na lata 2024-2038 (po zmianach) okres realizacji dla wymienionego projektu został ustalony w latach 2023-2025.

V. Przedłożona informacja o stanie mienia Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zawiera dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu w roku 2024. W dokumencie tym zawarto również informację o posiadanych przez Gminę udziałach w spółkach.

Skład Orzekający stwierdza, że w informacji o stanie mienia, w części dotyczącej dochodów uzyskanych w 2024 roku z mienia Gminy, pominięto dochody, które wg sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2024 (korekta Nr 2) zostały wykonane w dz. 700 /Gospodarka mieszkaniowa/ rozdz. 70005 /Gospodarka gruntami i nieruchomościami/ w § 0470 /Wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebności/ w kwocie 29.203,36 zł oraz w dziale 900 /Gospodarka komunalna i ochrona środowiska/ rozdz. 90001 /Gospodarka ściekowa i ochrona wód/ § 0740 /Wpływy z dywidend/ w kwocie 204.955,78 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Małgorzata Bekała

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.